

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Hatásvizsgálati Konferencia Fenntartható fejlődés, környezeti és természeti hatások

Bibók Zsuzsanna
főosztályvezető-helyettes

2011. június 14.

Tartalom

- Fenntartható fejlődés
- A környezetvédelem és alapelvei
- A környezetvédelmi követelmények érvényesítése
- A jogszabályok környezeti hatásainak vizsgálati szempontjai

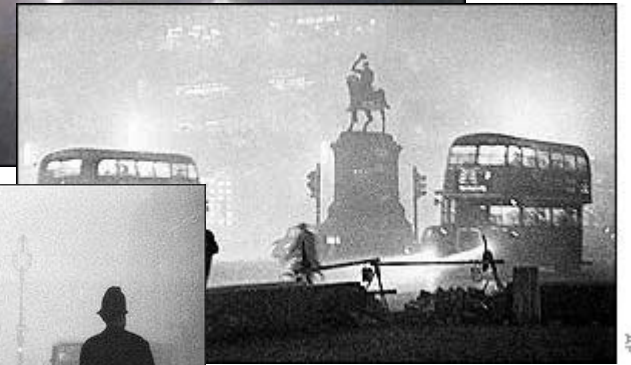
VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Fenntartható fejlődés ?

- 1952. London, szmog;
- 1953. Japán higanyszennyezés;
- 1967. brit partoknál tankhajó baleset, 117 et olaj → madár és halpusztulás
- savas esők → elsavanyodott élettelen felszíni vizek, alacsony termőképességű talajok

FELISMERÉS: ha nem teszünk valamit világméretű környezeti válság lesz (1969. U Thant beszéd), megfogalmazódtak az azóta is aktuális kérdések

- Meddig folytatódhat a népesség növekedése a földön, mennyit képes eltartani?
- Fenntartható-e a „fejlődés”?
- Milyen hatások érik az élővilágot (embert is) a növekvő termelés miatt?
- Öngyilkos-e a civilizáció? Mit kell változtatnunk?
- Megváltozik-e az éghajlat? Ha igen, mi lesz ennek a következménye?

- **Feloldható-e a konfliktus
a jólét, fejlődés ↔ környezet romlása
között?**
- **Hogy kellene élnünk?**

Fenntartható fejlődés

A jólét, fejlődés $\leftrightarrow$ környezet romlása
közötti konfliktus feloldása

„A fenntarthatóság az emberiség jelen
szükségleteinek kielégítése, a környezet
és a természeti erőforrások jövő
generációk számára történő
megőrzésével egyidejűleg”

(Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata, Tokió, 2000)

A fenntartható fejlődés állomásai

- **1972 Stockholm** környezeti dimenzió
- **1992 Rio de Janeiro** környezeti+gazdasági dimenzió
- **2002 Johannesburg** környezeti + gazdasági + szociális dimenzió
- folyamatos szociális jobblét megvalósítása
- az emberek alapvető szükségleteinek kielégítése, az erőforrásokból származó haszon igazságos elosztása, az egyenlő lehetőségek biztosítása
- a holisztikus gondolkodásmód, a szektorok közötti integráció
- az erőforrások fenntartható és az eltartóképesség szerinti használata
- a környezetminőség biztosítása.

A Fenntartható fejlődés alapfeltétele a környezet magas szintű védelme

---

Mi a Környezetvédelem? 1995.évi LIII.tv.

környezetvédelem: társadalmi tevékenység, amelynek célja a környezet igénybevételének, terhelésének és szennyezésének csökkentése, károsodásának megelőzése, a károk mérséklése vagy elhárítása, a károsodott környezet helyreállítása.

környezet: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, az építet környezet (környezeti elemek), ezek rendszerei, folyamatai szerkezete

A Környezetvédelem alapelvei

Az elővigyázatosság, a megelőzés, helyreállítás

- terhelés, igénybevétel minimalizálása (anyag, energiatakarékosság, hulladék gazd.);
- környezetszennyezés megelőzése (BAT);
- környezetkárosítás kizárása (környezethasználat feltételei, engedélyezés);
- helyreállítási kötelezettség.

A Környezetvédelem alapelvei

A felelősség (kárfelölősség, szennyező fizet);

Az együttműködés (jog és kötelezettség)

- állami szervek;
- önkormányzatok;
- természetes személyek és szervezeteik;
- gazdálkodást végző szervezetek
- nemzetközi együttműködés

A Környezetvédelem alapelvei

- **Tájékoztatás, tájékozódás és nyilvánosság**
- a környezeti adatok nyilvánosak (részletes jogi szabályozás);
- állami szinten vizsgálni és értékelni kell a környezet állapotát;
- környezethasználó tájékoztatási kötelezettsége.

Az emberi tevékenység okozta globális,
környezeti problémák

- **Az üvegházhatás erősödése → globális éghajlatváltozás;**
  - nemzetközi, nemzeti stratégiák az ÜHG kibocsátás csökkentésre, alkalmazkodásra
- **Az ózonréteg vékonyodása, „ózonlyuk” → káros sugárzás erősödése**
  - ózonkárosító anyagok gyártásának, használatának világméretű korlátozása

GLOBALIS EGYÜTTMŰKÖDÉST IGÉNYEL

Az emberi tevékenység okozta regionális,
környezeti problémák

- **Országhatárokon átterjedő levegőszennyezés;**
- **Határokon átterjedő vízfolyások szennyezése,
szennyeződése;**
- **Felszín alatti vízkészlet tisztaságának
megőrzése;**

**TÖBBOLDALÚ REGIONÁLIS NEMZETKÖZI
MEGÁLLAPODÁSOK SZÜKSÉGESEK**

Az emberi tevékenység okozta lokális, környezeti problémák

- **Országos, települési levegőminőség;**
- **Vízminőség, vízszennyezés, szennyvízkezelés;**
- **zaj- és rezgés károsító hatásai;**
- **hulladékkezelés kérdése;**

**HELYI SZABÁLYOZÁST, INTÉZKEDÉSEKET
IGÉNYEL**

A környezetvédelmi követelmények érvényesítése:

- Közvetlen környezetvédelmi szabályozás
  - Tevékenységek végzésének szabályozása
  - Kibocsátások szabályozása
  - Erőforrás használatának szabályozása
- Szektorpolitikákban a környezetvédelmi szempontok érvényesítése (energia, közlekedés, mezőgazdaság)
- Döntéseknél a körny. Védelmi, term. Védelmi szempontok figyelembe vétele
- Minden jogszabály környezeti szempontú vizsgálata
- Környezeti tudatosság erősítése

Kvt 43. § (1) A környezetvédelemmel összefüggő törvényjavaslat és más jogszabály, valamint országos és regionálisjelentőségű koncepciók előkészítője ..... köteles az intézkedés környezetre gyakorolt hatásait vizsgálni és értékelni, és azt vizsgálati elemzésben összefoglalni.

Törvény, kormányrendelet, miniszteri rendelet, illetőleg döntés

- a) környezeti elemekre,
- b) a környezet minőségére, vagy
- c) az emberi egészségre hatást gyakorol.

A környezetvédelemmel összefüggő gazdasági szabályozó eszközök (vám-, adó- és illetékszabályok stb.) bevezetésére irányuló szabályozások, továbbá jelentős módosítások esetében a vizsgálati elemzést minden esetben el kell végezni.

A környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló, tervekre, programokra külön jogszabály alapján környezeti értékelést magában foglaló környezeti vizsgálatot kell lefolytatni. („stratégiai vizsgálat”)

A külön jogszabály meghatározza azokat a terveket, illetve programokat, amelyeknél a környezeti vizsgálat

- a) kötelező, vagy
- b) szükségessége a várható környezeti hatásuk jelentőségének eseti meghatározásával dönthető el.

Jogszabály környezetre gyakorolt hatásainak értékelése:

Meg kell vizsgálni, hogy a jogszabálynak közvetlenül, vagy közvetve van-e hatása

- a környezeti elemekre (víz, levegő, talaj)
- a környezet minőségére (hulladék képződés, zaj és rezgésterhelés)
- Természeti környezetre, azok folyamataira
- az emberi egészségre (környezetminőség romlás miatt).

Amennyiben semmilyen kapcsolat nincs, ezt kell a hatásvizsgálati lapon jelezni.

Amennyiben van környezeti hatás, értékelni kell:

- a tervezett előírások, intézkedések mennyiben befolyásolják a környezet elemeinek és egészének állapotát (pl. az intézkedés, jogszabály bevezetése esetén másodlagos hatásként csökken/növekszik valamilyen szennyezőanyag kibocsátás);
- A hatás következtében keletkező költségek számszerűsítése;
- a tervezett intézkedések, szabályozás elmaradása esetén milyen kár érheti a környezetet, illetőleg a lakosságot;

Az értékelés folyamata:

- Az érintett környezeti, természeti paraméter meghatározása;
- Milyen módon hat a jogszabály az adott paraméterre (közvetlenül vagy közvetve);
- Mekkora az érintett lakosság;
- Amennyiben negatív a hatás ez milyen más, párhuzamosan meghozandó intézkedéssel korlátozható;
- A környezeti hatás költségviszonyai

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

